

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบกรร่างพระราชบัญญัติจัดระเบียบกิจการแพปลา พ.ศ. ...

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบกิจการแพปลา

เหตุผล

นับแต่องค์การสะพานปลาได้รับการจัดตั้งเมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๔๖ เพื่อจัดระเบียบการประกอบกิจการค้าสัตว์น้ำในเขตกรุงเทพมหานคร ได้มีการขยายการให้บริการอย่างต่อเนื่อง โดยการก่อสร้างท่าเทียบเรือประมงตามชายฝั่งทะเลทั้งในภาคใต้และภาคตะวันออก รวมถึงการจัดให้มีตลาดกลางค้าสัตว์น้ำหรือสะพานปลา ในพื้นที่ที่เป็นศูนย์กลางจำหน่ายสินค้าสัตว์น้ำที่สำคัญ จนถึงปัจจุบัน องค์การสะพานปลาเปิดให้บริการสะพานปลารวม ๔ แห่ง และท่าเทียบเรือประมงอีก ๑๔ แห่ง ตลอดแนวชายฝั่งทะเลทั้งฝั่งอ่าวไทยและฝั่งทะเลอันดามัน นอกจากนี้ยังได้มีการขยายบทบาทการดำเนินงานในด้านการส่งเสริมอาชีพและพัฒนาการประมงอีกหลายประการ ทั้งในด้านการให้สินเชื่อเพื่อจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์การประมง และให้ความช่วยเหลือแก่สถาบันประมง ชุมชนประมง เพื่อส่งเสริมฐานะและสวัสดิการของชาวประมง เป็นต้น งานอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งองค์การสะพานปลาให้ความสำคัญ ได้แก่ การดำเนินงานตามนโยบายของรัฐ เพื่อสนับสนุนการประกอบอาชีพประมง ไม่ว่าจะเป็นโครงการช่วยเหลือลดราคาน้ำมันให้ชาวประมง (น้ำมันม่วง) โครงการจำหน่ายสินค้าสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำแปรรูปให้กับกระทรวงยุติธรรม (กรมราชทัณฑ์) การจัดให้มีจุดตรวจสอบคุณภาพสินค้าสัตว์น้ำเบื้องต้น เพื่อป้องกันการใช้สารปนเปื้อนต่าง ๆ ในสินค้า สัตว์น้ำ รวมถึงการปรับปรุงสุขอนามัยสะพานปลาและท่าเทียบเรือประมงขององค์การสะพานปลาให้ได้มาตรฐานสากล เพื่อควบคุมคุณภาพสินค้าสัตว์น้ำ ช่วยให้คนไทยได้บริโภคสินค้าสัตว์น้ำที่สด สะอาด และการส่งออกสินค้าสัตว์น้ำไปจำหน่ายในตลาดโลก เป็นที่ยอมรับของประเทศผู้นำเข้า ไม่ประสบปัญหาการกีดกันทางการค้า แต่เนื่องด้วยพระราชบัญญัติจัดระเบียบกิจการแพปลา พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งเป็นกฎหมายจัดตั้งองค์การสะพานปลาและจัดระเบียบกิจการแพปลา ได้ใช้บังคับเป็นเวลานานกว่า ๖๕ ปี ทั้งนี้ในปัจจุบันระบบเศรษฐกิจ วิธีการดำเนินธุรกิจและกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้มีการปรับเปลี่ยนไปมาก ทำให้การดำเนินงานขององค์การสะพานปลาที่มีความติดขัดในเรื่องข้อกฎหมายอยู่หลายประการ กรณีดังกล่าวมีความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขในเรื่องของอำนาจหน้าที่ขององค์การสะพานปลา คณะกรรมการขององค์การสะพานปลา และบทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์การสะพานปลาทั้งปวงเพื่อเพิ่มศักยภาพในการดำเนินงานขององค์การสะพานปลาและเพื่อนำความเจริญมาสู่สะพานปลาและอุตสาหกรรมประมงทั้งหมด สมควรปรับปรุงเสียในคราวเดียว จึงจำเป็นที่จะต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๑. สภาพปัญหาและสาเหตุของปัญหา

พระราชบัญญัติจัดระเบียบกิจการแพปลา พ.ศ. ๒๔๙๖ เป็นกฎหมายจัดตั้งองค์การสะพานปลา ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานมากกว่า ๖๕ ปี โดยยังไม่มีปรับปรุงให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคม จากเดิมมุ่งหวังเพื่อจัดระเบียบการค้าสัตว์น้ำหรือตลาดสัตว์น้ำภายในประเทศ เพื่อไม่ให้เกิดการเอาเปรียบ และสร้างระบบการค้าสัตว์น้ำให้มีมาตรฐาน ในขณะที่ธุรกิจค้าสัตว์น้ำปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงโดยสิ้นเชิงทั้งในภาคการผลิต อุตสาหกรรม และการค้า จากการพึ่งพาผลผลิตจากการทำประมงทะเลเป็นหลักเปลี่ยนเป็นการเพาะเลี้ยงทั้งสัตว์น้ำทะเลและน้ำจืด จากการผลิตเพื่อบริโภคภายในประเทศ

ปัจจุบันประเทศไทยมียอดส่งออกสินค้าสัตว์น้ำในแต่ละปีมากกว่า ๒๐๐,๐๐๐ ล้านบาท กฎระเบียบต่างๆ ที่ประเทศคู่ค้ากำหนดขึ้นจึงเป็นสิ่งที่ประเทศไทยต้องปฏิบัติ และมีการกำกับดูแลให้ภาคเอกชนปฏิบัติตาม บทบัญญัติที่กำหนดไว้เดิมจึงไม่สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ในปัจจุบันได้ นอกจากนี้ การปรับบทบาทขององค์การสะพานปลาเพื่อรองรับสถานการณ์ดังกล่าว ก็ไม่สามารถกระทำได้อย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากเนื้อหาของพระราชบัญญัติฯ ไม่เอื้อต่อการดำเนินงานขององค์การสะพานปลา ส่งผลให้ขาดความคล่องตัวในการบริหารจัดการ และการปรับบทบาทขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับในช่วงหลายปีที่ผ่านมา มีการประกาศใช้กฎระเบียบ กฎหมายด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ในสังคม ทั้งในส่วนของประเทศไทยเอง และมาตรการ ข้อกำหนดที่เป็นของประเทศคู่ค้าหรือเป็นมาตรฐานสากล

นอกจากนี้ ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีด้านการประมงและการตลาดสัตว์น้ำ ส่งผลให้เนื้อหาในพระราชบัญญัติจัดระเบียบกิจการแพปลา พ.ศ. ๒๔๙๖ ล้าสมัย ไม่ทันเหตุการณ์ และไม่สามารถตอบสนองอันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพของชาวประมง ผู้ประกอบธุรกิจค้าสัตว์น้ำได้เท่าที่ควรจึงเห็นสมควรปรับปรุงพระราชบัญญัติจัดระเบียบกิจการแพปลา พ.ศ. ๒๔๙๖ ทั้งในส่วนของข้อกำหนดบทบาท และอำนาจหน้าที่ขององค์การสะพานปลา และการกำกับดูแลตลาดกลางสัตว์น้ำ มาตรฐานด้านสุขอนามัยของสะพานปลา ท่าเทียบเรือประมง ซึ่งปัจจุบันมีการก่อสร้างหรือจัดตั้งอย่างไร้การควบคุม ก่อให้เกิดผลเสียต่อระบบการค้าสัตว์น้ำในภาพรวม และยังก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขนถ่าย และการค้าสัตว์น้ำใน ส่วนที่ยังไม่มีหน่วยงานใดรับผิดชอบหรือจัดระเบียบอยู่ในหลายภาคส่วน พร้อมจัดระเบียบการค้าสินค้าสัตว์น้ำให้ เป็นไปตามมาตรฐานการค้าระหว่างประเทศและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ , พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ รวมถึงชาวประมง เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และผู้ประกอบการค้าสัตว์น้ำอย่างยั่งยืน

๒. ความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหา

เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีความเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคม จากเดิมมุ่งหวังเพื่อจัดระเบียบการค้าสัตว์น้ำหรือตลาดสัตว์น้ำภายในประเทศ เพื่อไม่ให้เกิดการเอาเปรียบ และสร้างระบบการค้าสัตว์น้ำให้มีมาตรฐาน รวมทั้งให้สอดคล้องกับพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘

๓. หลักการอันเป็นสาระสำคัญของกฎหมายที่จะตราขึ้น

๑. เพิ่มนิยามขององค์การสะพานปลาที่ใช้ในพระราชบัญญัตินี้

๒. แก้ไขนิยามของคำว่า สะพานปลา และ ค่าบริการ ให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานในปัจจุบัน

๓. เพิ่มเติมการเรียกเก็บค่าบริการ ให้ครอบคลุมถึงพื้นที่ให้บริการอื่นๆ ขององค์การสะพานปลาที่มีการซื้อขายสัตว์น้ำ แต่ยังไม่พร้อมที่จะประกาศเป็นสะพานปลา เพื่อให้สามารถเก็บค่าบริการได้และอยู่ในบังคับของกฎหมายเดียวกัน ซึ่งเดิมองค์การสะพานปลามีอำนาจเรียกเก็บเงินค่าบริการจากผู้ประกอบกิจการแพปลาได้ไม่เกินร้อยละสามของราคาสินค้าสัตว์น้ำที่ซื้อขายกัน คณะอนุกรรมการฯ พิจารณาแล้วเห็นควรแก้ไขอำนาจการเรียกเก็บค่าบริการจากผู้ประกอบกิจการแพปลาเป็น ไม่เกินร้อยละห้า ซึ่งเทียบเคียงได้จากการเรียกเก็บอัตราค่าบริการของภาคเอกชน

๔. การแบ่งเงินค่าบริการ เดิมกำหนดให้แบ่งเงินค่าบริการที่องค์การสะพานปลาเรียกเก็บไว้ร้อยละยี่สิบห้าของค่าบริการที่เก็บได้ทั้งหมดเพื่อใช้จ่ายในการส่งเสริมการประมง แก้ไขใหม่เป็นให้แบ่งเงินจากกำไรสุทธิขององค์การสะพานปลาในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ เพื่อใช้จ่ายในการส่งเสริมการประมง ซึ่งจะเป็นเท่าใดนั้นให้อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการที่จะวางข้อบังคับเพื่อใช้ในการปฏิบัติต่อไป

๕. เพิ่มวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งองค์การสะพานปลา เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินงานในปัจจุบันและส่งเสริมให้เกิดความเจริญของภาคอุตสาหกรรมประมงในภาพรวม รวมทั้งการเพิ่มอำนาจกระทำกิจการต่างๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดตั้ง

๔. ประเด็นที่จะรับฟังความคิดเห็น หรือ ร่างพระราชบัญญัติ

๑. เห็นด้วยหรือไม่กับการแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติม ตามร่างพระราชบัญญัติจัดระเบียบกิจการแพปลา พ.ศ. ...
ในครั้งนี้

๒. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ร่างพระราชบัญญัติจัดระเบียบกิจการแพปลา พ.ศ. ...